

N:o 78.

Af herr **R. Darin**, om höjd aflöning till justitieombudsmannen.

De under senare tiden synnerligen täta ombytena af innehafvare af justitieombudsmannaskapet hafva väckt en, som det synes, fullt berättigad och ganska utbredd oro för det högst magtpåliggande embetets anseende och verksamma utöfning. Det befinnes nemligen, att sedan 1884 ifrågasvarande uppdrag utöfvats af icke mindre än 8 personer. Att häri föreligger ett svårt missförhållande, är alldeles uppenbart. Också hafva under de tvenne senaste riksdagarne åtskilliga förslag framkommit med syfte att råda bot härför. A ena sidan har man velat bereda justitieombudsmannen en mera tryggad ställning *dels* genom att förlänga den tid, för hvilken han af Riksdagen utses, *dels ock* genom att tillerkänna honom särskild pensionsrätt. Å andra sidan har man trott sig böra genom förhöjd aflöning söka vinna icke större utsigt att med lämpliga personer besätta denna plats, ty svårighet i detta hänseende har icke yppats, utan fast mera större förhoppning att under längre tid på denna viktiga post få behålla de personer, åt hvilka Riksdagen gifvit detta förtroende.

Hvad frågan om förlängd embetstid angår, är det hvarken nödigt eller lämpligt att i detta sammanhang afhandla densamma, emedan dervid äfven synpunkter af konstitutionel art måste göras gällande, och beträffande pensionsrätten kan det möjligen ifrågasättas, huruvida icke, med hänsyn till justitieombudsmannaskapets natur att mera vara Riksdagens högsta förtroendeuppdrag än ett embete i vanlig mening, denna rätt redan är tillräckligt tillgodosedd genom de bestämmelser, som innehållas i § 27 af det för riksgäldskontoret gällande reglemente.

Tager man åter i öfvervägande frågan om justitieombudsmannens aflöning, torde det med fog kunna påstås, *dels* att denna i och för sig

icke står i rätt förhållande till hans höga embetsställning och de honom åliggande synnerligen omfattande göromålen, dels ock att lockelsen att öfvergå till en säkrare och med större löneförmåner förenad ställning är allt för stor. I sistnämnda hänseende är de senare årens erfarenhet särskildt lärorik, då det visar sig, att af de 7 personer, som utöfvat justitieombudsmannskapet närmast före den nuvarande innehafvaren, 6 öfvergått till andra, högre aflönade embeten och deraf 5 till ledamotskap af högsta domstolen. För visso hafva äfven andra lätt insedda omständigheter än aflöningen härvid inverkat, och man eger väl icke rätt att förvänta att, för att tala med 1898 års statsutskott, endast genom förhöjning af justitieombudsmannens aflöning i längden kunna qvarhålla någon, för hvilken öfvergång till en tryggare ställning snart nog erbjudes, men så mycket torde dock säkerligen härigenom kunna vinnas, att ombytena blifva i afsevärd mån mindre tätta än nu är fallet, och fördelen häraf bör rikligen uppväga den ökade löneförmån, Riksdagen komme att bestå sin främste förtroendeman. Att med denna fråga omedelbart förbinda fråga om höjd aflöning åt justitiekanslern tyckes icke vara ovilkorligen påkalladt af § 97 regeringsformen, och lärer för öfrigt initiativet i senare hänseendet väl tillkomma Konungen.

Att benägenhet för en höjning af justitieombudsmannens lön förefinnes inom Riksdagen, framgår tydligt af förhandlingarna förlidet år, ej minst i Andra Kammaren, der ett under öfverläggningen i sådant syfte framställt yrkande lyckades vinna 71 röster mot 97, som voro för bifall till statsutskottets hemställan.

Beträffande löneförhöjningens belopp torde af ofvan angifvet skäl lönen lämpligen böra sättas lika med den ledamöterna i högsta domstolen tillkommande.

På nu anförda grunder och under hänvisning för öfrigt till hvad i detta ärende förekom vid sistlidet års riksdag, hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen må besluta, att den lön af 8,000 kronor, som justitieombudsmannen för närvarande åtnjuter, skall från och med år 1900 utgå med ett till 10,000 kronor höjdt belopp.

Stockholm den 26 januari 1899.

Rob. Darin.